

پژوهش‌های حقوقی

شماره ۲

هزار و سیصد و هشتاد و یک - نیمسال دوم

مقالات

- تعهدات آگاهانه در قراردادهای واگذاری معادن
- مقدمه‌ای بر مطالعه اصول حاکم بر صلاحیت کیفری در حقوق جزای بین‌الملل
- استقرار دیوان کیفری بین‌المللی: بیمها و امیدها
- محدودیت‌های حقوق مالکانه اشخاص در قوانین و مقررات شهرداریها
- تأملی بر بیع متقابل در قراردادهای نفتی ایران
- نقدی بر طرح مواد کمیسیون حقوق بین‌الملل در مورد مسؤلیت دولتها
- حمایت از حق خلوت آدمیان در عصر اطلاعات

موضوع ویژه: ضرورت بازنگری در قوانین ناظر بر چک

- تاریخچه و ضرورت اصلاح قوانین ناظر بر چک
- میزگرد راجع به اصلاح قانون چک
- حفظ یا حذف جنبه کیفری صدور چک بلامحل
- مقررات چک در قانون تجارت مصر (مصوب ۱۹۹۹)

نقد و معرفی

- قانون اصلاح قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب
- انجمن حقوق خصوصی ایران
- مؤسسه بین‌المللی یکنواخت کردن حقوق خصوصی (UNIDROIT)

http://jlr.sdil.ac.ir/article_44895.html

مقررات چک در قانون تجارت مصر (مصوب ۱۹۹۹)

ترجمه بابک مسعودی تفرشی*

دیباچه مترجم

در میان اسناد تجاری، چک نقشی برجسته و متمایز دارد و از رواج بیشتری برخوردار است. مقررات مربوط به چک در قانون تجارت ایران (مواد ۳۱۰ تا ۳۱۷) و قانون صدور چک مصوب ۱۳۵۵ و اصلاحیه آن مصوب ۱۳۷۲ پیش‌بینی گردیده است. در اغلب قوانین، صدور چک بر روی اشخاص حقیقی یا حقوقی غیر از بانک نیز جایز است کما این که در بدو امر، ماده ۳۱۰ قانون تجارت ایران صدور چک را صرفاً محدود بر روی بانک‌ها نمی‌ساخت و با استعمال واژه محال‌علیه، صدور آن را بر روی هر کسی مجاز می‌شمرد لیکن قانونگذار ایرانی در قوانین بعدی به منظور ترغیب بیشتر مردم به استفاده از چک در مبادلات نقدی، آن را منحصرراً در قالب سندی بانکی به رسمیت شناخته و فقط چک‌های صادره عهده بانک‌هایی را که طبق قوانین ایران دایر شده یا می‌شوند مشمول حمایت‌های قانونی می‌داند (مواد ۱ و ۲ قانون صدور چک). بدین ترتیب چک از یک طرف دارای غالب اوصاف و خواص برات است بدون آن که وسیله تحصیل اعتبار و پرداخت‌های وعده‌دار باشد و از طرفی دارای مزایایی اضافی و برتر از برات است به طوری که از آن حمایت کیفی می‌شود، به علاوه یک سند لازم‌الاجراء است و در عین حال مستلزم تنظیم و ابلاغ و اخواسنامه با تشریفات مطول قانونی نیست بلکه صرف گواهی عدم تأدیه وجه

---

* عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال

چک از بانک محال‌علیه، به منزله وخواست می‌باشد (رای وحدت رویه شماره ۵۳۶ - ۱۳۶۹/۷/۱۰ هیأت عمومی دیوان عالی کشور) مضافاً این که بانک‌ها هم به نوبه خود با ارائه خدماتی همچون ایجاد اتاق‌های تهاتر، ایصال چک از طریق نمابر، ایجاد سیستم‌های یکنواخت پرداخت، صدور چک‌های بین بانکی و... تسهیلات جانبی دیگری برای استفاده از چک فراهم ساخته‌اند.

با این همه به نظر می‌رسد قوانین فعلی متناسب با جایگاه واقعی چک در نظام حقوقی اقتصادی ایران نبوده و محتاج بازنگری و اصلاحاتی است که در این خصوص استفاده از مقررات کنوانسیون‌های بین‌المللی و همچنین قوانین پیشرفته سایر کشورها کاملاً ضروری می‌باشد.

و اما، آنچه پیش رو دارید ترجمه‌ای است از قانون تجارت کشور مصر راجع به چک، که در سال ۱۹۹۹ میلادی به تصویب رسیده و دارای ممیزات قابل توجهی است. مقایسه ترجمه مزبور با متون قانونی کشورمان می‌تواند الگوی اولیه‌ای برای تغییر قوانین به دست دهد هر چند که هیچ الگوی خارجی به تنهایی برای این منظور کافی نیست.

برخی نقاط قوت قانون مذکور، اجمالاً بدین قرار می‌باشد:

(۱) بند ب ماده ۴۷۳ قانون تجارت مصر بر بی‌قید و شرط بودن پرداخت وجه چک تأکید کرده و آن را در شمار شرایط شکلی سند آورده و حسب ضمانت اجرای مقرر در ماده ۴۷۴ همان قانون، فقدان این شرط موجب خروج سند از عنوان چک می‌گردد. بدین ترتیب مقنن مصری در مورد منجز بودن دستور پرداخت سختگیری بیشتری نسبت به قانون ایران به عمل آورده چرا که مطابق حقوق موضوعه ایران، هرگونه شرطی در متن چک صرفاً بلااثر تلقی می‌گردد و بانک نباید بدان ترتیب اثری بدهد (ماده ۳ قانون صدور چک).

(۲) پیش‌بینی اصل استقلال امضاها در ماده ۴۸۰ قانون مذکور که جای آن در قوانین ایران خالی است و به نظر می‌رسد پیش‌بینی اصل مذکور نه تنها در خصوص چک بلکه در مقررات عمومی راجع به اسناد تجاری (برات) ضروری باشد.

۳) تصریح به وصف قابلیت انتقال اسناد تجاری در خصوص چک با قید این مطلب که در عین حال صادرکننده می‌تواند چک را به نحو غیرقابل انتقال صادر نماید (ماده ۴۸۶ قانون تجارت مصر).

۴) اختصاص ماده ۴۹۴ قانون مورد بحث به مدلول اصل عدم استماع ایرادات، که جایگاه ویژه‌ای در همه نظام‌های حقوقی داشته و متأسفانه قانون تجارت ایران نه تنها در رابطه با چک بلکه در مورد سایر اسناد تجاری نیز اشاره‌ای به این اصل مهم نکرده است.

۵) اختصاص ماده ۴۹۷ قانون به اصل عمل به ظاهر در خصوص صدور چک با نمایندگی که می‌دانیم متضمن یکی از مهمترین اوصاف اسناد تجاری بوده و از ممیزات این قبیل اسناد به شمار می‌رود به طوری که برخلاف اصل حکومت اراده‌های باطنی (در قلمرو مدنی)، به موجب اصل مذکور در قلمرو اسناد تجاری ظاهر عمل نماینده حجت بوده و وی (در صورت مکتم داشتن سمت نمایندگی) شخصاً در قبال دارنده سند تجاری متعهد می‌باشد. بدین ترتیب علی‌رغم سکوت قانون تجارت ایران، موضوع به روشنی در قانون تجارت کشور مصر، مورد تصریح قرار گرفته است.

۶) در شرایطی که تئوری انتقال مالکیت محل چک دارای آثار حقوقی ارزشمندی بوده و در غالب نظام‌های حقوقی پیشرفته، شناسایی شده و قواعدی درباره آن تدوین گردیده است، متأسفانه قوانین ایران در این خصوص بسیار مجمل بوده و حتی بنا بر قولی از مدلول ماده ۲۹۱ قانون تجارت ایران (مبنی بر تجویز قابلیت استرداد محل از نزد محال‌علیه) چنین مستفاد می‌گردد که مقنن ایرانی قائل به تئوری مذکور نباشد. مع الوصف پیش‌بینی موضوع در قانون تجارت مصر بسیار ارزنده بوده و از جمله موجب می‌گردد تا طلبکاران صادرکننده چک نتوانند محل چک را قبل از وصول به وسیله دارنده، نزد بانک محال‌علیه توقیف نمایند (در قالب توقیف طلب نزد شخص ثالث) و یا برای مثال در صورت ورشکستگی صادر کننده، دارنده چک بتواند نسبت به محل چک از حقوق ممتازه‌ای برخوردار گردد و در شمار دیگر

طلبکاران ممتازه موضوع ماده ۵۸ قانون تصفیه ورشکستگی مصوب ۱۳۱۸ قرار بگیرد و بدین وسیله بر غرما و طلبکاران عادی ترجیح یابد.

قسمت اخیر بند ۲ ماده ۴۹۷ قانون تجارت مصر، با پذیرش تئوری یادشده، محل چک نزد محال‌علیه را منحصرأ متعلق حق دارنده دانسته و استرداد آن توسط صادرکننده را موکول به موافقت دارنده نموده است.

(۷) اشاره به قاعده بسیار مهم تسلسل ظهنویسی در ماده ۴۹۱ قانون تجارت مصر که در قوانین ایران کاملاً مسکوت مانده است.

(۸) ابتکار قانونگذار مصری در ارائه تعریف معینی پیرامون تشخیص دارنده بدون حسن نیت به ویژه این که ملاک تقصیر سنگین را نیز در این تعریف ملحوظ نموده است (ماده ۴۹۳ قانون تجارت مصر).

موارد احصاء شده گوشه‌ای از ویژگی‌های برجسته مقررات چک در قانون تجارت کشور مصر است. احراز سایر نکات قابل تأمل در متن ترجمه شده قانون مذکور به خواننده واگذار می‌شود.

قانون تجارت مصر مصوب ۱۹۹۹

فصل سوم - چک

۱- صدور چک

ماده (۴۷۲) در خصوص مواردی که هیچ متن خاصی در این فصل ذکر نشده، مقررات حاکم بر برات در مورد چک نیز، تا جایی که با ماهیت آن تناقض نداشته باشد، اعمال خواهد گردید.

ماده (۴۷۳) چک باید حاوی شرایط زیر باشد:

الف) واژه «چک» که در متن سند نوشته شده و با زبان نگارش سند مطابقت

دارد.

ب) دستور بدون قید و شرط پرداخت مبلغی معین، که به صورت عدد و

حروف نوشته باشد.

ج) نام بانکی که چک عهده آن صادر شده است.

د) محل پرداخت.

ه) تاریخ و محل صدور چک.

و) نام و امضاء صادر کننده چک.

ماده ۴۷۴) سندی که فاقد یکی از شرایط مذکور در ماده ۴۷۳ این قانون باشد، از درجه اعتبار ساقط است و به عنوان چک تلقی نمی‌شود مگر در موارد زیر:

الف) اگر چک فاقد اطلاعات مربوط به محل پرداخت باشد، در محل شعبه مرکزی بانک محال‌علیه قابل پرداخت تلقی خواهد گردید.

ب) چنانچه چک فاقد اطلاعات مربوط به محل صدور آن باشد، اقامتگاه صادرکننده محل صدور آن محسوب خواهد شد.

ماده ۴۷۵) چکی که در کشور مصر صادر شده و در همین کشور نیز قابل پرداخت است، صرفاً باید عهده بانک صادر گردد. سندی که در قالب چک عهده جایی غیر از بانک صادر گردد، یا در غیرفرم‌های بانک محال‌علیه نوشته شود، چک محسوب نمی‌گردد.

ماده ۴۷۶) چنانچه مبلغ چک به حروف و رقم هر دو نوشته شده و بین آنها اختلاف باشد، مبلغ با حروف معتبر است.

ماده ۴۷۷)

۱) در متن چک ممکن است تصریح شود که چک در وجه اشخاص ذیل پرداخت گردد:

الف) شخصی که نامش در متن چک ذکر گردیده اعم از این که صریحاً شرط شده باشد که چک در وجه آن شخص قابل پرداخت خواهد بود و یا چنین شرطی نشده باشد.

ب) در وجه حامل چک.

- (۲) چکی که در وجه شخصی با ذکر نام وی صادر شده و در آن عبارت «در وجه حامل» یا هر عبارت دیگری دال بر این مضمون نوشته شده، در حکم چک در وجه حامل تلقی می‌شود.
- (۳) چکی که در آن نام شخص ذی‌نفع ذکر نشده در حکم چک در وجه حامل محسوب می‌شود.
- (۴) چکی که در کشور مصر قابل پرداخت باشد و در آن عبارت «غیرقابل انتقال» قید شده باشد صرفاً در وجه ذی‌نفع قابل پرداخت خواهد بود.

ماده ۴۷۸

- (۱) صادرکننده می‌تواند چک را در وجه خود صادر نماید.
- (۲) چک را می‌توان در وجه شخصی دیگر صادر کرد.
- (۳) چک را نمی‌توان در وجه محال‌علیه آن صادر کرد مگر در موردی که آن را از بانکی عهده یکی از شعب آن یا از شعبه‌ای به شعبه دیگر صادر نموده و چک در وجه حامل قابل پرداخت نباشد.

ماده ۴۷۹ تعهدات ناشی از امضاء محجورین غیرتاجر مندرج در چک تحت عنوان صادرکننده، ظهرنویس، ضامن یا هر عنوان دیگر از درجه اعتبار ساقط است.

ماده ۴۸۰ هرگاه چک حاوی امضاء اشخاص فاقد اهلیت قانونی لازم، امضاء مجعول، امضاء صوری بوده یا نسبت به صاحبان امضاء یا کسانی که چک بنام ایشان امضاء گردیده، بهر دلیل الزام‌آور نباشد، تعهدات سایر امضاءکنندگان کماکان به قوت خود باقی است.

ماده ۴۸۱

- (۱) شرایط شکلی تعهدات ناشی از چک تابع قانون کشوری است که چک در آن صادر شده است.
- (۲) مع‌الوصف، چنانچه به موجب قوانین مذکور در ماده پیشین تعهدات ناشی از چک باطل بوده، لیکن مطابق قوانین کشور مصر معتبر باشد، این امر تأثیری بر

اعتبار تعهدات ناشی از چک در قلمرو کشور مصر نخواهد داشت.

ماده ۴۸۲)

۱) هیچ‌گونه قبولی برای چک ضروری نیست. چنانچه نحوه قبول در چک درج گردد، این امر کأن لم یکن تلقی می‌شود.

۲) در عین حال، ممکن است به منظور تأیید مفاد چک آن را به بانک محال علیه ارائه نمود. تأیید مفاد چک به منزله وجود مبلغ قابل پرداخت در تاریخ اعلام نزد بانک محال علیه می‌باشد. امضاء بانک محال علیه روی چک در حکم تأیید چک تلقی می‌گردد.

۳) بانک محال علیه در صورت موجودی کافی حق استنکاف از تأیید چک را ندارد.

۴) مبلغ قابل پرداخت در ازای چک تأیید شده با مسئولیت بانک محال علیه به نفع دارنده چک تا انقضاء مهلتی که می‌تواند جهت وصول به بانک ارائه گردد، به حالت سپرده (قابل وصول) باقی می‌ماند.

ماده ۴۸۳) بهره‌ای که در چک قید می‌شود کأن لم یکن می‌باشد.

ماده ۴۸۴) پرداخت وجه چک در محل بانکی دیگر، با توافق بین صادر کننده و بانک محال علیه، می‌تواند در چک قید شود.

ماده ۴۸۵) صادر کننده چک پرداخت وجه آن را تضمین می‌کند. هرگونه توافق یا شرط به منظور معافیت صادر کننده از این تضمین، کأن لم یکن می‌باشد.

ماده ۴۸۶)

۱) چک در وجه حامل به محض صدور قابل انتقال بغیر است.

۲) چکی که در وجه شخص معینی صادر می‌شود خواه عبارت «به حواله کرد» در متن چک قید شود یا نشود، از طریق ظهنویسی قابل انتقال بغیر است.

۳) چکی که در وجه شخص معینی صادر گردد، چنانچه عبارت غیرقابل

انتقال یا هر عبارتی دیگر با این مضمون، در آن درج شود غیرقابل انتقال است مگر مطابق با مقررات انتقال طلب بشرح مذکور در قانون مدنی با کلیه آثار منتج از انتقال مزبور.

(۴) چک می‌تواند به نام صادر کننده یا هر متعهد دیگری ظهرنویسی شود. آنان نیز می‌توانند مجدداً چک را ظهرنویسی کنند.

ماده ۴۸۷

(۱) ظهرنویسی باید غیرمشروط باشد. کلیه شروطی که در رابطه با ظهرنویسی گذاشته شود، کأن لم یکن تلقی می‌گردد، لیکن ظهرنویسی کماکان معتبر خواهد بود.
(۲) ظهرنویسی ناقص از درجه اعتبار ساقط است.

ماده ۴۸۸) ظهرنویسی باید ظهر خود چک صورت گیرد. امضاء ظهرنویس باید در (جای خالی) نوشته شود. ظهرنویسی، برای این که معتبر باشد، باید پشت چک به عمل آید.

ماده ۴۸۹

(۱) ظهرنویسی، کلیه حقوق مربوط به چک را به ذی‌نفع ظهرنویسی (منتقل‌الیه از ظهرنویسی) انتقال خواهد داد.
(۲) اگر ظهرنویسی سفید باشد، دارنده چک می‌تواند:
الف) جای خالی را با درج نام خود یا هر شخص دیگری تکمیل نماید.
ب) مجدداً ظهرنویسی چک را سفید بگذارد یا به نام شخص دیگری ظهرنویسی کند.
ج) چک را به شخص دیگری بدون تکمیل جای خالی تسلیم کند، حتی اگر آن را ظهرنویسی نکند.

ماده ۴۹۰

(۱) ظهرنویس باید پرداخت مبلغ چک را تضمین کند مگر آن که غیر از این توافق شده باشد.

۲) ظهرنویس باید از ظهرنویسی مجدد چک جلوگیری به عمل آورد. در این صورت در قبال اشخاصی که چک پس از ظهرنویسی به آنان منتقل شده، تعهدی نخواهد داشت.

ماده ۴۹۱) دارنده چک ظهرنویسی شده، دارنده قانونی آن محسوب می‌گردد مادامی که تسلسل ظهرنویسی‌ها رعایت شده باشد، حتی اگر آخرین ظهرنویسی سفید باشد. در این خصوص ظهرنویسی‌های باطل شده کأن لم یکن می‌باشد. چنانچه ظهرنویسی سفید باشد و پس از آن ظهرنویسی دیگری صورت پذیرد، ظهرنویس اخیر شخصی تلقی می‌شود که چک واجد ظهرنویسی سفید به او منتقل گردیده است.

ماده ۴۹۲) ظهرنویسی چک در وجه حامل مطابق با مقررات مربوط به حق رجوع، موجب مسؤولیت ظهرنویس می‌گردد. با وجود این، ظهرنویسی مذکور نباید منتج به ارائه سند به صورت چک به حواله کرد گردد.

ماده ۴۹۳) هرگاه شخصی چک در وجه حامل یا چک ظهرنویسی شده را گم کند، دارنده بعدی چک ملزم به استرداد آن نیست، مشروط بر این که «در مورد چک ظهرنویسی شده»، مالکیت خود را مطابق مفاد ماده ۴۹۱ این قانون ثابت نماید، مگر آن که اثبات گردد که چک را با سوءنیت به دست آورده یا در به دست آوردن آن مرتکب تقصیری سنگین شده است.

ماده ۴۹۴) مطابق مفاد ماده ۴۷۹ این قانون، طرفی که علیه وی به موجب چک طرح دعوی شده است، نمی‌تواند علیه دارنده چک براساس روابط شخصی خود با صادر کننده یا دارندگان پیشین چک طرح دعوی نماید، مگر آن که قصد دارنده در زمان دریافت چک، اضرار به مدیون بوده باشد.

ماده ۴۹۵)

۱) هرگاه در ظهرنویسی عبارت «جهت وصول»، یا «جهت نقد کردن»، یا

«برای نمایندگی»، یا هر عبارت دیگری دال بر تفویض نمایندگی قید شود، دارنده می‌تواند از کلیه حقوق ناشی از چک استفاده نماید، اما نمی‌تواند آن را ظهرنویسی کند مگر با روش «تفویض مجدد نمایندگی».

(۲) ضامن یا متعهد در این مورد، نباید علیه دارنده چک بغیر از ایراداتی که علیه ظهرنویس قابل طرح است، استناد نماید.

(۳) تفویض نمایندگی در ظهرنویسی با فوت شخص اصیل یا عدم اهلیت وی زائل نمی‌گردد.

ماده ۴۹۶

(۱) ظهرنویسی متعاقب اعتراض، و یا هر اقدام مشابه دیگر، و ظهرنویسی پس از پایان مدت زمان مقرر برای ارائه چک، جز انتقال طلب مذکور در قانون مدنی، اثر قانونی دیگری نخواهد داشت.

(۲) در مورد ظهرنویسی‌های بدون تاریخ باید چنین فرض شود که ظهرنویسی قبل از طرح اعتراض و یا اقدام مشابه، و یا قبل از پایان مدت زمان مقرر برای ارائه چک انجام گرفته است، مگر آن که ترتیب دیگری مقرر شده باشد.

(۳) در ظهرنویسی نمی‌توان تاریخ مقدم قید نمود. انجام چنین کاری جعل تلقی خواهد شد.

۲- محل چک

ماده ۴۹۷

(۱) صادرکننده چک یا شخصی که چک عهده حساب وی صادر شده باید مبلغ چک را به نزد بانک محال علیه تودیع نماید. شخصی که به حساب دیگران چک صادر می‌کند در قبال ظهرنویسان و دارنده چک پاسخگو بوده و به تنهایی مسئولیت تأمین محل چک را بر عهده دارد.

(۲) اگر در زمان صدور چک صادرکننده و یا واگذارنده چک مبلغ قابل

پرداخت معادل وجه چک نزد بانک محال علیه داشته باشد، محل چک، موجود تلقی می‌شود. به علاوه به موجب توافق صریح یا ضمنی میان صادر کننده چک و بانک محال علیه، مبلغ مزبور به وسیله چک قابل استرداد است.

ماده ۴۹۸ در صورت امتناع محال علیه از پرداخت، صادر کننده چک شخصاً باید اثبات نماید که بانک محال علیه در زمان صدور چک، محل چک را دریافت کرده است. در صورت عدم اثبات این موضوع، صادر کننده، حتی در صورت طرح اعتراض یا اقامه دعوی یا هر اقدام مشابه دیگر، پس از زمان مقرر قانونی مسؤول پرداخت وجه چک خواهد بود. اگر صادر کننده چک وجود محل چک و اعتبار آن تا زمان طرح اعتراض یا طرح دعوی یا اقدامی مشابه را اثبات نماید، تعهد تا میزان معادل با مبلغ چک تسویه خواهد شد، مگر آن که وجه چک به نفع خود وی مورد استفاده قرار گرفته باشد.

ماده ۴۹۹

- ۱) به موجب مقررات این قانون مالکیت مبلغ چک به دارندگان بعدی چک منتقل خواهد شد.
- ۲) هرگاه محل چک کمتر از وجه چک باشد، دارنده چک از کلیه حقوق مشابه مقرر راجع به محل چک به طور کامل برخوردار خواهد بود.
- ۳) در خصوص کسری محل، در صورت پیشنهاد بانک محال علیه، دارنده چک از حق امتناع از پذیرش مبلغ پیشنهاد شده و یا قبول آن برخوردار است. در چنین موردی، بانک محال علیه باید در متن چک مبلغ پرداختی را ذکر کرده و درخواست ترک دعوی دارنده چک برای مبلغ مزبور را بنماید. دارنده چک با توجه به میزان باقیمانده باید مبادرت به اعتراض یا هر اقدام مشابه دیگر نماید.
- ۴) صادر کننده چک، یا ظهنویس، یا ضامن باید میزان کسری محل چک را در صورت تسویه آن روشن ساخته، همچنین توضیحی متناسب با آن در متن چک اضافه نمایند.

JOURNAL OF LEGAL RESEARCH

VOL. 1, NO. 2

2002-2

Articles

- Conscious obligations in contracts on transfer of mines
- An introduction to the principles of jurisdiction in international criminal law
- Establishment of International Criminal Court: concerns and hopes
- Restrictions on the property rights of persons in laws and regulations of municipals
- Reflection on buy-back deals in Iranian oil contracts
- The ILC's articles on responsibility of states
- Protecting privacy in an information age

Special Issue: Necessity of revising the laws relating to cheque

- History and necessity of amendment to laws relating to cheque
- Round-table on amendment to laws relating to cheque
- Conserving or deleting the penal aspect of issuance of dishonoured cheque
- Stipulations on cheque in the Egyptian Commercial Code

Critique and Presentation

- Reestablishment of Prosecutor's Office in the Iranian judicial system
- The Private Law Association of Iran
- International Institute for the Unification of Private Law (Unidroit)

S. D. I. L.

The S.D. Institute of Law
Research & Study